

1. BÖLÜM

DOLAŞIM SİSTEMİ ANATOMİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Kübra ERDOĞAN¹
Dr. Öğr. Üyesi Kemal Emre ÖZEN¹

› Giriş

Kardiyovasküler sistem; insan vücudunun canlılığını sürdürebilmesi için gerekli olan enerji ve oksijeni hücrelere hücrelerde oluşan metabolizma artıklarını da ilgili boşaltım organlarına taşıyan bir sistemdir. Merkezi organ olan kalp ritmik kontraksiyonları ile kanı, çapı giderek azalan arter, arteriol ve kapiller damarlara ulaştırır. Duvar kalınlığı oldukça ince olan kapiller damarlarda damar dışındaki madde alışverişleri gerçekleştirilir. Venöz kan ise venüller ve sonrasında daha büyük venler aracılığıyla kalbe döner. Vena cava superior ve vena cava inferior ile sağ atrium'a gelen kan öncelikle sağ ventriküle geçer. Daha sonra sağ ventrikül kasılır ve burada bulunan venöz kan truncus pulmonalis aracılığıyla akciğerlere gönderilir. Akciğerlerde oksijenden zenginleştirilen kan vena pulmonalis'ler aracılığıyla sol atrium'a ulaşır. Bu dolaşım küçük dolaşım veya akciğer dolaşımı olarak adlandırılır. Sol atrium'daki oksijenden zengin kan önce sol ventriküle geçer. Sol ventrikül'ün kasılması ile aorta aracılığıyla tüm vücuda gönderilen kan, dokuları besledikten sonra venler aracılığıyla toplanır. Son olarak vena cava superior ve vena cava inferior aracılığıyla sağ ventriküle taşınır. Bu dolaşıma da büyük dolaşım veya sistemik dolaşım denir. Karın boşluğunda bulunan tek organlardan (pankreas, dalak, mide ve son kısmı hariç bağırsaklar) gelen venöz kan sistemik dolaşıma katılmadan önce vena porta hepatis aracılığıyla karaciğer'e gelir. Burada besin maddelerini bırakarak vena cava inferior aracılığıyla sağ atrium'a ulaşır. Bu dolaşım da portal dolaşım olarak adlandırılır.

¹ İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, İzmir

dorsumunda v. dorsalis pedis'in devamı olarak başlayan vv. tibiales anteriores vv. tibiales posteriores ile birleşerek v. poplitea'yı oluşturur. V. poplitea hiatus adductorius'u geçince v. femoralis adını alır. V. femoralis uyluk ön bölgesinde a. femoralis'in iç tarafında seyrederek ilerler ve lig. inguinale'nin altından geçtikten sonra v. iliaca externa adını alır.

Kaynaklar

1. Arıncı K, Elhan A. Anatomi. 4. Baskı, Güneş Kitabevi; 2006.
2. Ozan H. Anatomi. Nobel Tıp Kitabevi; 2004.
3. Gilroy AM, Macpherson BR, Ross LM. Atlas Of Anatomy. Thieme; 2008.
4. Snell RS. Clinical Anatomy by Systems. Lippincott Williams &Wilkins; 2007.
5. Moore KL, Dalley KF, Agur AM. Clinically Oriented Anatomy, 7th Ed. Lippincott Williams &Wilkins; 2013.
6. Wigley C, editor. Gray'sAnatomy, 40th Ed. Elsevier; 2008.
7. Arifoğlu Y. Her Yönüyle Anatomi. İstanbul Tıp Kitabevi; 2016.
8. Nicpon ME, Hoehn K. Human anatomy&physiology, 9th ed. PearsonEducation; 2013.
9. Netter F. İnsan Anatomisi Atlası. SaundersElsevier; 2014.
10. Yıldırım M. Resimli Sistemantik Anatomi, 2. Baskı. Nobel Tıp Kitabevleri; 2017.
11. Sargon MF, Çev. Ed. Sobotta Anatomi Konu Kitabı. Güneş Kitabevi; 2015.
12. Paulsen F, Waschke J. Sobotta Atlas Of Human Anatomy, 15th Edition. Urban & Fischer; 2011.